

POSTADRES  
Postbus 20  
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES

TELEFOONNUMMER  
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM  
23 januari 2024

ONS KENMERK  
2400000150

BEHANDELD DOOR  
E.G.T. van 't Erve

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER

ONDERWERP  
aanschaf VER-certificaten bij inkoop aardgas

Geachte leden van de Raad,

In de actualiteitenraad van 10 juli 2023 stelden de fracties van PvdA, Groen Links, ChristenUnie en D66 vragen over de handel in CO<sup>2</sup>-rechten bij de inkoop van aardgas. Deze konden ter vergadering niet (allemaal) worden beantwoord. Via deze brief worden de nog openstaande vragen alsnog beantwoord.

In deze brief komt zowel het begrip Garantie van Oorsprong (hierna: GvO) als Voluntary emission reductions-certificaat (hierna VER-certificaat) voor. Die begrippen kunnen wat verwarrend zijn, daarom eerst een korte toelichting daar op.

We zijn onze gebouwen aan het verduurzamen. We zetten daarbij in het op het besparen van energie en de uitfasering van het gebruik van aardgas. De energie die we voor onze bedrijfsvoering desondanks nodig hebben, kopen we duurzaam in.

Aan elektronen in een elektriciteitsdraad of de moleculen in gas is niet te zien of die duurzaam tot stand zijn gekomen. Om toch zeker te kunnen stellen dat sprake is van duurzame energie wordt gebruik gemaakt van GvO's, een bewijsstuk waarmee de afkomst van duurzaam geproduceerde energie kan worden aangetoond. Eén GvO staat voor 1 MWh duurzaam opgewekte energie.

De elektriciteit die we de afgelopen jaren voor de gemeente Enschede hebben ingekocht, wordt sinds 1 januari 2019 vergoed door middel van GvO's.

GvO's voor gas zijn echter beperkter beschikbaar dan die voor elektriciteit en relatief duur. Daarom hebben we in de periode 2020 - 2022 de inkoop van gas gecombineerd met de aanschaf van VER-certificaten. Door de aanschaf van zulke certificaten investeren we in duurzaamheidsprojecten elders, die anders niet gerealiseerd zouden zijn. Het gaat daarbij om projecten die bestaan uit het vastleggen van koolstof (door de aanplant van bossen), energiebesparing of het produceren van duurzame energie.

Op die wijze compenseren we onze uitstoot. De door ons gekozen VER-certificaten hebben het zogenaamde 'Gold Standard'-keurmerk. Een keurmerk dat mede is opgezet door het Wereld Natuurfonds. In 2020 waren er wereldwijd 1700 projecten met het Gold Standard-keurmerk.<sup>1</sup>

#### **Wanneer en door wie is besloten tot de handel in CO<sup>2</sup> rechten en wat is de omvang van deze handel in Twente en voor Enschede?**

Twentse gemeenten werken al jaren samen bij de inkoop van energie. Een openbare aanbestedingsprocedure resulteerde in 2019 in een overeenkomst met Gazprom voor de levering van CO<sup>2</sup>-gecompenseerd aardgas voor de periode 2020 - 2022.<sup>2</sup>

Tijdens deze periode zijn de volgende volumes aan VER-certificaten ingekocht:

|      | Enschede | Samenwerkende Twentse gemeenten |
|------|----------|---------------------------------|
| 2020 | 1.301    | 10.306                          |
| 2021 | 831      | 10.288                          |
| 2022 | 831      | 10.174                          |

#### **Twente kocht in 2022 nog 10.000 certificaten van een inmiddels geschorst project in Çesme, Turkije. Voor welk doel of project zijn deze compensatie rechten gekocht? En hoe staat het ervoor nu het project geschorst is, zijn deze certificaten nu waardeloos geworden en is er sprake van weggegooid geld? Als dat zo is, hoeveel geld heeft Enschede hiermee verloren?**

Het project in Çesme (Turkije) bestaat uit de realisatie van een windpark van zes turbines, elk met een vermogen van 3 MW. De eerste turbines werden in 2015 in gebruik genomen. Gecertificeerde CO<sup>2</sup>-reductieprojecten met het keurmerk Gold Standard moeten periodiek over de voortgang rapporteren. Uit een rapport van 12 mei 2023 blijkt dat de ingebruikname van dit windpark in Çesme in de periode 1 augustus 2017 tot en met 22 mei 2022 resulteerde in de vermeden uitstoot van 149.953 ton aan CO<sup>2</sup>.<sup>3</sup>

Op 30 april 2019 ontving keurmerkorganisatie Gold Standard een officiële klacht. De klager stelde dat de projectontwikkelaar zich tijdens de ontwikkel- en exploitatiefase van dit project niet aan de Gouden Standaardprincipes had gehouden en het project met misleidende informatie ter registratie had aangeboden. De keurmerkorganisatie verklaarde die klacht in eerste instantie gegrond, wat leidde tot een schorsing. Hierdoor kon er tijdelijk niet gehandeld worden in koolstofkredieten van dit project. De schorsing werd echter in oktober 2022 opgeheven, omdat een nieuwe beoordeling uitwees dat de klachten inmiddels waren verholpen.<sup>4</sup>

<sup>1</sup> <https://www.wwf.nl/kom-in-actie/met-tijd/tips-gedrag/koopgedrag/keurmerken/gold-standard#:~:text=1700%20Gold%20Standard%20projecten%20wereldwijd&text=Gold%20Standard%20is%20een%20keurmerk,n%20project%20worden%20geproduceerd%20kopen.>

<sup>2</sup> De besluiten over het aangaan van de overeenkomst en het lichten van opties voor verlenging van deze overeenkomst zijn tot stand gekomen tijdens vergaderingen van ons college.

<sup>3</sup> Final\_Ver Report\_1003 Cesme wind\_Seda Atabek\_v03\_12-05-2023.pdf

<sup>4</sup> <https://www.goldstandard.org/our-work/grievances/non-conformity-allegations-against-%C3%A7e%C5%9Fme-wind-power-project-turkey-gs2542>

Er is dus géén sprake van waardeloos geworden certificaten of weggegooid geld.

**Via Pointer lezen we dat de gemeenten voornemens zijn het CO2-compensatiebeleid met de energieleverancier te evalueren. Is daar het initiatief al toe genomen en wanneer kunnen we de rapportage hiervan verwachten?**

De regionale inkoop van duurzame opgewekte lokale energie is op verzoek van de Twentse bestuurders in 2023 inderdaad geëvalueerd. De resultaten van die evaluatie zijn als bijlage aan deze brief toegevoegd.

GvO's zijn duurder dan VER-certificaten met het Gold Standard keurmerk. De berichtgeving in het AD en de uitzending van Pointer\* laten echter zien dat er kritische kanttekeningen kunnen worden geplaatst bij de toegevoegde waarde van VER-certificaten. Die problematiek speelt niet bij de inkoop van GvO's. Deze worden uitgegeven door Verticer en de Rijksoverheid heeft daarvoor regelgeving vastgesteld.

De samenwerkende Twentse gemeenten betrekken hun aardgas per 1 januari 2023 van Vattenfall. Een deel van dit collectief (gemeenten Enschede, Losser en Hof van Twente) 'vergroent' sinds 1 januari 2023 de inkoop en het verbruik van aardgas door de inkoop van GvO's. Dit werd mogelijk door de oplevering van de mestverwerkingsfabriek in Zenderen en onze samenwerking met Twence bij de inkoop van energie.

Samenvattend

We proberen onze energie zo verantwoord mogelijk in te kopen, daarbij de juiste balans zoekend qua duurzaamheid, kosten en controle. Daarbij hebben we voor de periode 2020 - 2022 de inkoop van aardgas gecombineerd met de aanschaf van VER-certificaten. Op die keuze is kritiek mogelijk. Mede om die reden kopen we sinds 1 januari 2023 louter gas in, dat voorzien is van een Garantie van Oorsprong.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,  
de loco-Secretaris,                      de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)

Bijlage:

- Evaluatie inkoop energie